

יוזמה בנושא שותפות חינוכית עם הורים:

"שותפות הורים במכני כישורי חיים"

שבוע המשפחה תשע"ט

שם היוזמה – שותפות הורים בתכני כישורי חיים

שם המוסד החינוכי – אורט ע"ש נתן אלתרמן

יישוב- נתניה

שלב חינוך – חטיבת ביניים

שם המנהל– ישראל לישנסקי

שם היועצת - צחית הרשקוביץ

תיאור היוזמה:

כחלק משיעורי כישורי חיים בשכבת ח' בבית החינוך, מתבקשים התלמידים לבצע משימה מובנית בסוף כל יחידת לימוד. במסגרת המשימות הם נדרשים לנהל דיאלוג מעמיק ופתוח עם הוריהם סביב הנושא בו עסקנו. הרעיון נובע מראייה הוליסטית של התלמיד וסביבתו ואמונה כי על מנת שהתהליכים שעובר התלמיד בשיעורי כישורי חיים יהיו מעמיקים, עליו לשוחח עליהם גם עם הוריו המהווים את הסביבה הקרובה אליו. בנוסף, גיל ההתבגרות הוא גיל קריטי בו תלמידים רבים מרגישים ריחוק טבעי מהוריהם וחוששים לשוחח איתם על נושאים רבים למרות שאלו מעסיקים אותם רבות. משיח עם תלמידים עולה כי הם רוצים לשוחח עם הוריהם אך לא יודעים איך לגשת אליהם, הם לא מוצאים זמן לעשות זאת או מתביישים, ולכן חשבנו לזמן פלטפורמה לשיח משותף ומקרב, כך התלמידים ירוויחו את הוריהם כשותפים בתהליך ההתבגרות. בנוסף, הרצון היה ליצר תהליך עומק שנתי של שותפות לצד אירועים וערבי שיא של שיתוף הורים

על אילו מהיעדים שהצבתם בתחום קידום השותפות החינוכית עונה היוזמה?

היוזמה מהווה בעינינו ביסוס שותפות על הרצף החינוכי של המסגרת החינוכית והורי התלמידים, היא מזמנת דיאלוג מעמיק ומקרב, המייצר שפה משותפת, ואלו מביאים, בסופו של דבר, לקידום רווחתו הנפשית של התלמיד.

פעולות שנעשו או שמתוכננות להמשך השנה:

- לאורך כל השנה. המשימות נשלחו גם להורים בליווי מכתב מקדים המסביר את הרציונל במתן המשימה ומלווה בהנחיות לקיום שיח. המשימה הראשונה עסקה בתחום חוסן והתמודדות עם מצבי מצוקה ובעתיד מתוכננות משימות בנושא מניעת שימוש בחומרים מסוכנים, אינטרנט בטוח, חברות ואהבה.
- שתי קבוצות מיקוד לאורך השנה: התקיימה קבוצה ראשונה ומתוכננת קבוצה נוספת למחצית השנייה.
- העברת משוב להורים על התהליך.
- מפגש סדנאי לצוות המחנכים בנושא "שיתוף הורים בגיל ההתבגרות" לשם רתימתם ליוזמה.

חידושים וריגושים שהניבה היוזמה:

מקבוצת המיקוד ומתגובות התלמידים בכיתות עולה, כי רבים מהם חשים שמדובר בהזדמנות ייחודית לשיח שלא הייתה מתרחשת אילולא המשימה. כמה מהתלמידים דיווחו על אווירה שיתופית יותר השוררת ביניהם לבין הוריהם לאחר המשימה הראשונה. בנוסף, ביום ההורים, שיחות רבות של הצוות החינוכי עם הורי התלמיד עסקו במשימה שניתנה לתלמידים וברעיון הכללי של שיתוף הורים בגיל ההתבגרות, מה שתרם לקידום יחסי קרבה ואכפתיות בין הצוות לתלמיד.

היוזמה כהגשמת חלום... מהו חלום השותפות שלכם?

פיתוח תפיסה אותנטית של הורים ומורים כשותפים טבעיים וברורים בקידום רווחתו הנפשית של התלמיד. יותר ויותר תלמידים שמרגישים כי מסוגלים לשוחח עם הוריהם ואנשי הצוות בדיוק במידה בה היו רוצים.

להלן מצורפים המסמכים הבאים:

- סדנה לצוות המחנכים בנושא "שיתוף הורים בגיל ההתבגרות".
- משימה משותפת ראשונה בנושא "חוסן והתמודדות עם מצבי מצוקה".
- משימה משותפת שנייה בנושא "שתיית אלכוהול בקרב מתבגרים". (המשימות הבאות ייבנו עם צוות המחנכים בהמשך השנה)
- מכתב מקדים להורים בנושא היוזמה והמטלה הראשונה (חוסן)
- מכתב מקדים להורים לקראת המטלה השנייה (אלכוהול)
- לינק לשאלון שיועבר להורים בסוף התהליך

מסמך 1:

סדנה לצוות המחנכים בנושא "שיתוף הורים בגיל ההתבגרות"

פתיח:

מחנכים יקרים, אנו שמחות להזמין אתכם לשיח אודות תכנית "שותפות הורים בתכני כישורי חיים". תכנית שאנו עתידים להפעיל השנה בשכבה. במהלך התכנית, עם תום הוראת הנושא הנלמד בשיעורי "כישורי חיים", התלמידים יקבלו משימה בה ידרשו לנהל דיאלוג פתוח עם הוריהם סביב אותו נושא.

המשימה תגיע אל התלמידים באמצעות מערכת ה"סמארט סקול" ותישלח גם להוריהם.

בנוסף, ההורים יקבלו מכתב אודות התכנית והרציונל לקיומה, מלווה בהנחיות קצרות לניהול השיח.

לפני שנשמע מה דעתכם על התכנית, נשמח אם נתחבר בשעה הקרובה לחוויות שחווינו אנו בנושא שיתוף הורים, הן כילדים והן כמחנכים.

תרגיל:

על השולחן מפוזרות מילים שיכולות לשמש לתיאור הורים. בסבב, כל אחד יבחר מילה שמתארת בעיניו את הוריו כפי שחווה אותם בגיל ההתבגרות או שמתארת את מה שהוא חושב שילדיו היו אומרים עליו כהורה למתבגרים.

מילים:

חופרים

אוזן קשבת

מיושנים

עוזרים

מתערבים

שיפוטיים

מעודדים

עסוקים

החברים הכי טובים שלי

מאמינים בי

שיחה אודות הבחירות השונות והתייחסות אליהן

שאלות לסיכום:

מתוך הדברים שעלו, עולה הצורך הברור של המתבגר בשיח עם הוריו לצד הקושי ביצירת שיח כזה.

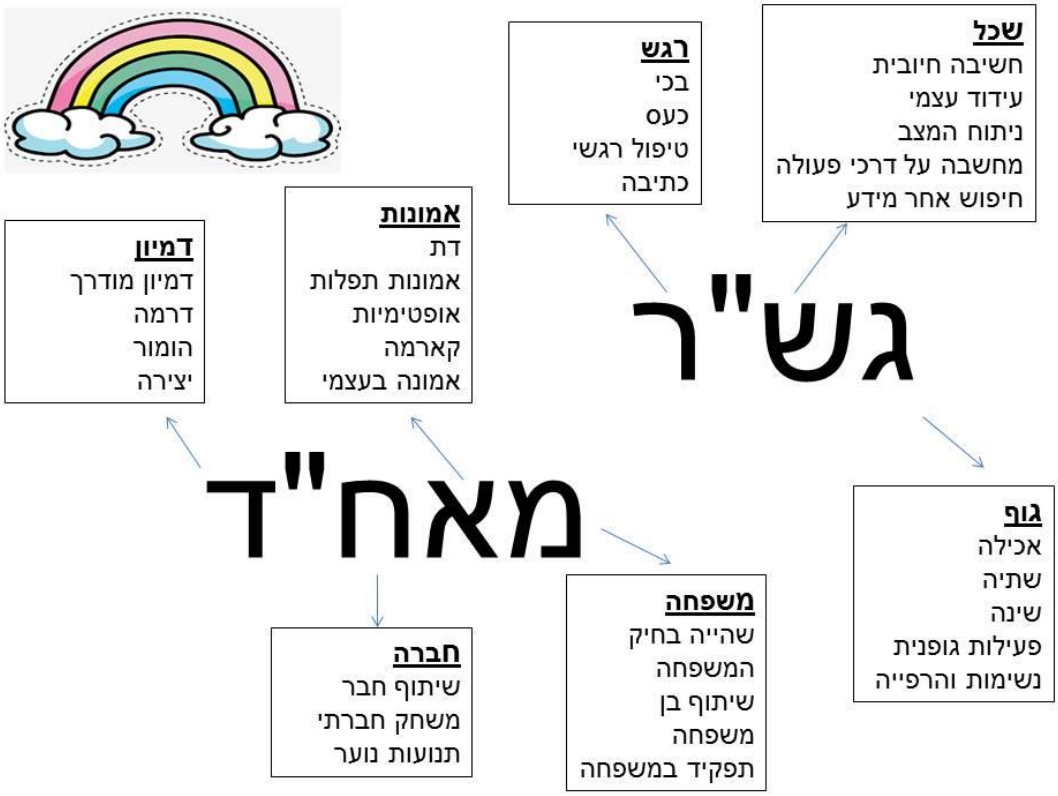
1. מכל מיני קשיים שעלו...איך אתם חושבים שמשימה כזאת, הניתנת לתלמידים ולהורים, יכולה לסייע להתגבר על הקשיים הללו?
2. מה דעתכם על מתן משימה כזאת במסגרת בית הספר?

מסמך 2:

משימת שיתוף ההורים בנושא "חוסן והתמודדות עם מצבי מצוקה"

לתלמידים - הציגו בפני ההורים את מודל גש"ר מאח"ד ושתפו אותם בדפוסי ההתמודדות שגיליתם שמאפיינים אתכם.

להלן קישור למודל בליווי מספר דוגמאות:

2.התעניינו - מהם דפוסי ההתמודדות שמאפיינים את הוריכם?

3.שתפו את הוריכם בשיר שמעודד אתכם בשעת משבר. התעניינו - מה השיר שמעודד אותם במצבים כאלה?

4.שוחחו עם הוריכם על ההתלבטות שלפני פנייה להורים במצב מצוקה. מהם היתרונות בפנייה לעזרה? האם יש חסרונות בעיניכם? בעיניהם?

מסמך 3:

בחינת עמדות בנושא שתיית אלכוהול

הורים ותלמידים יקרים, אנא מלאו (כל אחד בנפרד) את הטבלה שלהלן ודונו על ההסכמות ואי ההסכמות בנושא.

ההיגד	מסכים	לא מסכים
אלכוהול הופך אנשים לפתוחים ו"כיפים" יותר		
אין הבדל בין מבוגר ששותה לנער ששותה		
אלכוהול מעלה ביטחון עצמי		
בלי אלכוהול אין מסיבה		
לפעמים עדיף לשתות אלכוהול במקום לשלם מחיר חברתי		
שתיית אלכוהול בגיל ההתבגרות מלמדת על אופי חלש		
אפשר לשתות במידה, כל אחד יודע מה המידה המתאימה לו		
הורה שיודע על חבר של בנו/בתו ששותה אלכוהול, חייב לספר להורי אותו חבר או למחנכת		
הורים לא צריכים להתערב בבילויים של ילדיהם		
הורים שאוסרים על ילדיהם לשתות רק מגבירים את רצון הילדים לשתות אלכוהול		
אפשר לשתות גם מתחת לגיל 18, הכל שאלה של האם הסיטואציה מתאימה		
נער ששתה לעולם לא יספר על כך להוריו		
קל להשיג אלכוהול גם מתחת לגיל 18		

מסמך 4:

מכתב להורים

הורים יקרים,

במסגרת שיעורי כישורי חיים נעסוק השנה במגוון נושאים המעסיקים את ילדכם בגיל ההתבגרות: צריכת חומרים מסוכנים, התמודדות עם מצבי מצוקה, מיניות ומגדר, לחץ חברתי ועוד.

בנוסף לשיח הכיתתי עם קבוצת השווים ועם המחנך, אנו מאמינים כי חשוב מאוד שהתלמיד ישוחח על הנושאים הללו גם עם הוריו ולכן החלטנו השנה לזמן פלטפורמות לשיח משותף.

לפיכך, לאורך השנה, בכל נושא מרכזי שנדון בו, ידרשו התלמידים למלא משימה שעיקרה ניהול שיח פתוח עמכם ההורים בנושא.

בשבועות האחרונים עסקנו בכיתות בנושא - "פיתוח חוסן והתנהלות במצבי מצוקה". למדנו לזהות מצבי מצוקה אצלנו ואצל האחר, להתבונן עליהם ועל ההתנהלות שלנו בתוכם ולבחור בדרך ההתמודדות המיטבית עבורנו. בימים הקרובים יקבלו התלמידים "משימת בית" העוסקת בנושא זה בה ידרשו התלמידים לשתף אתכם בתובנות שלהם ולשמוע מכם תובנות שלכם מתוך ניסיון חייכם.

בנוסף, ידרשו התלמידים לשוחח אתכם על ההתלבטות שעומדת בפניהם לפני שהם פונים אליכם בבקשת עזרה במצבי מצוקה. גלו אמפתיה גם לחסרונות שהם מעלים ולחששותיהם אך העבירו מסר ברור - אין סיבה שיתמודדו לבד עם מצב מצוקה, אתם תמיד פה עבורם גם אם אתם כועסים.

נשמח מאוד לשיתוף הפעולה שלכם.

תודה,

צוות ח'.

מסמך 5:

מכתב להורים

הורים יקרים,

בשבועות האחרונים שוחחנו עם התלמידים על התמכרויות, שימוש בחומרים מסוכנים ותרבות הפנאי של בני הנוער. שילבנו שיעורים תיאורטיים שמטרתם מתן מידע על הסכנות הקיימות עם שיעורי כישורי חיים שדנו ברגשותיהם של התלמידים ועמדותיהם כלפי הנושאים הללו ובעמידה בלחץ חברתי.

כחלק מתהליך שיתוף ההורים בתכני שיעורי כישורי חיים, תישלח אליכם מטלה לסיכום הנושא בה תוזמנו לשוחח עם ילדכם. אנו מאמינים כי המעורבות, ההתעניינות וה"נוכחות" שלכם ההורים, עשויות לסייע למתבגרים בקבלת החלטות אודות הימנעות ממגוון מצבים מסוכנים. לשיח של המתבגר עם הוריו יש יכולת להשפיע על גיבוש עמדות שוללות שימוש בחומרים כמו אלכוהול, קנאביס וסמים אחרים ולחזק את המתבגר לבחור לא להשתמש בחומרים אלו. חשוב לחדד את ההבנה של הצעירים לסיכונים הטמונים בשימוש בחומרים משני תודעה והקשר שלהם להתנהגויות סיכון בהיותם מסירי עכבות, פוגעים בשיקול הדעת, קשורים לאלימות, לפגיעות מיניות וכן להתנהגות לא אחראית.

גיל ההתבגרות הוא גיל פגיע ורגיש, המתבגרים רוצים להרגיש מבוגרים אך אינם בשלים פיזית ורגשית ולכן התנהגויות כגון אלו מסוכנות ומסכנות אותם. רוב המתבגרים חיים ב"כאן ועכשיו", רוצים לנסות ולהתנסות בדברים חדשים, ונוטים לקבל החלטות באופן אימפולסיבי תחת התחושה ש - "לי זה לא יקרה". לכן הם נמצאים בסיכון לבצע מעשים שהם עשויים להתחרט עליהם בהמשך. חשוב לעודד את הילדים לקחת אחריות ולא לעמוד מן הצד כאשר הם עדים לפגיעה כלשהי או להתנהגות שאינה מותאמת (פגיעה פיזית, מילולית, פגיעה בעלת אופי מיני, פגיעה בבעלי חיים ועוד). להגיש עזרה ולהתקשר אל אחד ההורים בשעת הצורך - להדגיש שאתם ההורים כאן בשבילם.

חשוב שבמהלך ביצוע המשימה תקשיבו לדברי ילדכם באופן לא שיפוטי ושתנסו, באמת ובתמים, להבין את עמדתו (גם אם זו מעוררת בכם התנגדות או חשש). העבירו לילדכם מסר של אמון וביטחון בשיקולי הדעת שלו. יחד עם זאת העבירו גם מסר ברור ונחרץ אודות עמדתכם השוללת שתיית אלכוהול, צריכת סמים, עישון וכיו"ב, מתוך דאגה לביטחונו, לבטיחותו ולחייו.

מודים על שיתוף הפעולה,

צוות ח'